

Pracovná skupina pre stratégiu Z farmy na vidličku

Zhrnutie správy zo zasadnutia (27. februára 2020):

Predseda Pekka Pesonen.

Informácie a výmena názorov na mandát pracovnej skupiny

Pekka Pesonen informoval o úlohe novovzniknutej pracovnej skupiny, ktorá bude sledovať novú stratégiu Komisie Z farmy na vidličku. Zasadnutia skupiny sa budú plánovať podľa aktuálneho vývoja. Témy, ktoré bude pracovná skupina sledovať, sa budú okrem vlastnej stratégie týkať aj AMO, situácie okolo koronavírusu a všeobecne aj Zelenej dohody pre Európu.

Výmena názorov so Sabine Jülicherovou (DG SANTE) o stratégii Z farmy na vidličku

Podľa Jülicherovej by mala byť stratégia zverejnená 25. 3. 2020. Jej hlavnými cieľmi budú: zaistenie cenovo dostupných a udržateľných potravín pre Európu, riešenie klimatických zmien, zachovanie biologickej rozmanitosti a rozšírenie ekologického poľnohospodárstva.

Konkrétne sa stratégia dotkne nasledovných oblastí: primárnej výroby, spracovania potravín, distribúcie a služieb, prevencie plytvania potravinami, posilnenia dôrazu na spotrebiteľa a stierania podvodov v oblasti potravín.

Stratégia by mala prispieť k prechodu na spravodlivý, zdravý a ekologicky šetrný potravinový systém, ktorý bude zohľadňovať sociálne, zdravotné, ekonomické aj environmentálne aspekty.

V následnej debате zástupca ES kritizoval postup Komisie, najmä z pohľadu obchodných dohôd a iných obmedzení, zástupca AT pridal pochybnosti ohľadom navyšovania plôch v ekologickom režime vzhľadom k obmedzenému dopytu po biovýrobkoch. IT zástupca vyjadril nesúhlas s tým, že prechod na udržateľné potravinové systémy by mal postihnúť iba poľnohospodárov a položil otázku, prečo Komisia podporuje iba ekologickú výrobu a iné sektory nie.

Informácie o schôdzi organizácií a Európskej komisie o rozvoji udržateľného potravinového systému v EÚ (18. 2. 2020)

Na schôdzi sa zúčastnilo asi 200 organizácií vrátane sekretariátu Copa a Cogeca. Rokovalo sa o problematike používania prostriedkov na ochranu rastlín, o pohode hospodárskych zvierat, o zaistení kvality potravín. Kritika, ktorá zaznela a priamo súvisí s prvovýrobou: platby SPP a nedostatočné požiadavky v rámci pilierov SPP ohľadom udržateľnosti, zníženie pesticídov a s tým súvisiaca ochrana biologickej rozmanitosti a výroba/spotreba mäsa, ktorá by sa mala znížiť (napr. zdanením mäsa).

Informácie ohľadom akcií Európskej komisie súvisiacich so špecifickými cieľmi stratégie Zníženie závislosti na chemických pesticídoch

Tento cieľ bude v novej stratégii pravdepodobne jedným z kľúčových, sekretariát vyzval organizácie, aby svoje príspevky (odpovede na dotazníky) zasielali do 16. 3. 2020. Sekretariát zároveň konštatoval, že legislatívne zmeny týkajúce sa používania pesticídov prebehli v roku 2009, preto je veľmi pravdepodobné, že Komisia pristúpi k novej revízii. Preto by sa príspevky mali týkať možnosti ako znižovať rizikový potenciál aktívnych látok a ako vylepšiť systém autorizácie.

Zástupcovia EE, FI, CZ, HU a FR upozornili na veľké regionálne rozdiely v užívaní hnojív a prostriedkov na ochranu rastlín, čo by mala Komisia zohľadniť. Samostatnou otázkou sú dovozy do EÚ a či sa aj na ne budú reštrikcie vzťahovať.

Zníženie závislosti na hnojivách

Podľa analýz je v EÚ užívanie hnojív prakticky konštantné. Z celkovej plochy sa minerálne hnojivá používajú na 75 % plôch, hlavne pri pestovaní obilia (51%) a obilnín. Európska komisia pripravuje na rok 2022 integrovaný nutričný systém a členské štáty majú pripraviť národné plány.

V následnej diskusii sa väčšina zhodla, že vzhľadom na rozdielnosť podmienok nie je vhodné ustanoviť cieľ na úrovni EÚ. Preto by malo byť prijaté povinné testovanie pôdy, ustanovenie poradných systémov a znižovanie by malo byť síce povinné, ale prispôsobené národným podmienkam.